

17.9.2010

stg/oha
Helsingin kaupunginhallitus
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2010-1697/379
Stn dnro	
Saap./Anl.	21-09-2010

Tiedoksi Valtuustoryhmät
Sosiaalihohtaja Paavo Voutilainen
Terveyskeskuksen toimitusjohtaja Matti Toivola
Vanhuspalvelujohtaja Arja Peiponen

Vetoamus: **Vanhusten palvelurakenteen muutoksen toimeenpano tulee aikatauluttaa uudelleen**

Asiakkaan tai omaisten ja läheisten näkemys tulee huomioida nykyistä laajemmin ja monipuolisemmin palveluja arvioitaessa

Vanhusasiamiehen toimen perustaminen tulee käynnistää

Vanhusneuvosto on kuullut kokouksessaan 16.9.2010 sosiaaliviraston edustaja koskien vanhusten palvelurakenteen muutoksen etenemistä. Vanhusneuvoston puheenjohtaja on myös jäsenenä palvelurakenteen seurantaryhmässä.

Muutoksen toimeenpanon suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat henkilöt vakuuttavat, että muutoksen mukanaan tuomat ongelmat ovat ratkaistavissa eikä valittua muutosstrategiaa ole tarpeen tarkistaa.

Asiakkaan, siis vanhuksen ja omaisen näkökulma sekä käytännön hoito- ja hoivatyötä toteuttavien näkemys tilanteesta on kuitenkin toinen.

Vaikuttaakin siltä, että vallitsee voimakas näkemysten ristiriita päätöksentekijöiden ja strategikkojen ja toisaalta asiakkaiden, heidän omaistensa ja vanhuksia hoitavien, strategiaa toteuttavien henkilöiden välillä.

Vanhusneuvosto pitää palvelurakenteen muutoksen tavoitetta oikeana. Sen toteutus on kuitenkin osoittautunut liian nopeatahtiseksi. Tavoite laitoshoidon korvaavien palvelujen lisäämiseksi ei ole toteutunut riittävän hyvin, jotta olisi välttytty muutoksen jalkoihin jäävän asiakasryhmän muodostumiselta.

Muutos on edennyt liian nopeasti, koska asumispalvelua ja laitoshoidon tarvitsevia jonossa olevien vanhusten määrä on kuukausi kuukaudelta lisääntynyt tasaisesti ollen nyt jo useita satoja. Heidän palveluasumisen tai laitoshoidon tarpeeseensa ei pystytä kohtuullisen ajan kuluessa vastaamaan.

Palveluja ei tuki koskaan pystytäkään järjestämään siten, että minkäänlaista jonoa ei olisi, eikä sellainen tilanne olisi järkeväkään, mutta nyt jonotilanne on kohtuuton. Minkäänlaisia lupauksia palvelun saamisesta ei jonossa oleville voida antaa.

Tilanne on tuskatuttava ja pelottava vanhusten kannalta. Epävarmuus ja turvattomuus eivät saisi tulla tutuiksi runsaasti hoivaa ja huolenpitoa tarvitseville vanhuksille sen vuoksi, että asianmukaista palvelua ei pystytä tarjoamaan.

Vanhukset eivät tilanteestaan enää tiedota, mutta vanhusneuvoston jäsenten tietoon on tullut runsas määrä seurantatietoa vanhuspalvelujen ja kotihoidon asiakkaiden omaisilta. Näiden viestien sisältö on hyvin samansisältöinen: Vanhus ei pääse asumispalvelujen piiriin, vaikka hoidon ja huolenpidon tarve on kiistaton.

Kotihoito ja tilapäiset sijoituspaikat eivät pysty vastaamaan hoidon ja avun tarpeeseen.

Omaisilta odotettu panos vanhuksen hoidon ja huolenpidon toteuttamisessa tuntuu kasvavan rajattomasti, mutta iäkkäät omaiset eivät jaksa eivätkä osaa hoitaa, nuoremmat ovat työelämässä eikä mahdollisuutta hoitamiseen ole siinä määrin kuin tarvetta olisi.

Omaiset joutuvat turvautumaan viimeisenä ratkaisuna itse hankkimaansa yksityiseen hoitopalveluun, jolloin ratkaisu johtaa usein kohtuuttomiin taloudellisiin järjestelyihin, esim. perheen vapaa-ajan asunnon myyntiin, jotta vanhuksen laitoshoidon saadaan kustannettua.

Vanhuksen hoitoon osallistuva henkilökunta tuntee myös riittämättömyyttä. Liian usein kotihoidon henkilökunta ilmoittaa, että he eivät oman arvionsa mukaan pysty ottamaan tarvittavalla laajuudella hoitovastuuta asiakkaasta. Myös sairaalaan tilapäisesti sijoitetut asiakkaat eivät henkilökunnalta saadun palautteen mukaan saa optimaalista hoivaa ja huolenpitoa, koska henkilökuntamitoitus ei yksinkertaisesti riitä aikaa vievään runsaaseen perushoittoon ja hoivaan. Tilanne on luonnollisesti erittäin huolestuttava asiakkaan/potilaan kannalta, mutta se on myös erittäin kuormittava ja turhauttava hoitohenkilökunnalle.

Vanhusten sekä heidän omaisensa ja läheisensä ovat tilanteessa, josta ei ole ulospääsyä ilman ripeästi tehtäviä päätöksiä. He eivät itse voi mitenkään vaikuttaa asioiden järjestämiseen vaan joutuvat odottamaan, että kaupunki viranomaisena toteuttaa ne julkilausutut arvot ja visiot, joiden varaan palvelurakennemuutostyö on perustettu.

Palvelurakennemuutuksen ja sen etenemisen ongelmien myötä on taas todettu, että tarvittaisiin vanhusasiamies. Vanhusneuvosto ehdottaa, että kaupunginhallitus aktivoisi asian ja ryhtyisi toimeen vanhusasiamiehen tehtäväkuvan selvittämiseksi ja vanhusasiamiestoiminnan käynnistämiseksi vaikka aluksi määräaikaisena, jotta toiminnasta saataisiin käytännön kokemusta. Vanhusneuvosto viittaa lausuntoonsa 2.3.2010 Maija Anttilan valtuustoaloitteeseen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tuula Öhman
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eija Bärlund-Toivonen
sihteeri
Helsingin sosiaalivirasto
PL 7350
00099 Helsingin kaupunki
puhelin 09 310 42837
eija.barlund-toivonen@hel.fi